# Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a kis értékű követelések európai eljárásának bevezetéséről szóló, 2007. július 11-i 861/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról szóló, 2006. december 12-i 1896/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról

*(COM(2013) 794 final – 2013/0403 (COD))*

(2014/C 226/08)

Előadó: **Reine-Claude MADER**

2013. december 9-én az Európai Parlament, illetve 2013. december 16-án a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

*Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a kis értékű követelések európai eljárásának bevezetéséről szóló, 2007. július 11-i 861/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról szóló, 2006. december 12-i 1896/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról*

COM(2013) 794 final – 2013/0403 (COD).

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2014. március 11-én elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2014. március 25–26-án tartott, 497. plenáris ülésén (a 2014. március 25-i ülésnapon) 128 szavazattal 2 ellenében, 1 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

## 1. **Következtetések és ajánlások**

1.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) örömmel veszi tudomásul a rendeletre irányuló javaslatot, mely várhatóan megkönnyíti az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést a határokon átnyúló követelések esetében, és ezáltal hozzájárul a határokon átnyúló kereskedelem fejlődéséhez.

1.2 Támogatja az eljárás hatályának kiterjesztését, melynek során a felső határ összegét 10 000 euróra emelik, valamint a „követelésekkel kapcsolatos határokon átnyúló jogviták” fogalmának kiterjesztését, amely nagyobb rugalmasságot biztosít a fogyasztók és a kkv-k számára az eljárás lefolytatása terén.

1.3 Az EGSZB üdvözli az eljárásért felszámítható bírósági illetékek maximális értékének meghatározását, mivel ezek a költségek ténylegesen akadályozzák a fogyasztókat és a kisvállalkozásokat az eljárás elindításában. Ugyanakkor javasolja, hogy világosan határozzák meg a „bírósági illeték” fogalmát annak érdekében, hogy az intézkedés hatékony legyen.

1.4 Megelégedéssel veszi tudomásul, hogy az ítélet végrehajtható a rendelet értelmében, anélkül, hogy végrehajthatóvá nyilvánítási eljáráshoz kellene folyamodni.

1.5 Az EGSZB úgy véli, hogy a kis értékű követelések szabályozására vonatkozó európai eljárásnak a sikere épp annyira függ majd azon lépések egyszerűsítésétől és megkönnyítésétől, amelyeknek helyt ad, mint a plafon emelésétől.

1.6 Az EGSZB tudomásul veszi, hogy az Európai Bizottság támogatni kívánja az új technológiák használatát, bár olyan megközelítést alkalmaz, amely eltér a szilárdan rögzült gyakorlatoktól, és amely hatással lesz majd a bíróságok működésére, illetve ennek a megközelítésnek az összes kis követeléssel foglalkozó bíróságnál történő alkalmazása még nehéznek tűnik.

1.7 Úgy véli azonban, hogy minden, a felek terheit csökkentő utat és módszert támogatni kell, amennyiben azok nem veszélyeztetik a feleknek a védelemhez való jogát és a polgári peres eljárási jog az összes tagállam által elismert alapelveinek az alkalmazását. Megjegyzi és üdvözli azt, hogy ezeket a technológiákat csak a felek beleegyezésével lehet használni.

1.8 Ezzel kapcsolatban az EGSZB kérdésesnek tartja a kis értékű követelések rendezése keretében rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket.

1.9 Az EGSZB azt is hangsúlyozza, hogy éberen kell őrködni a bírósági eljárásokkal kapcsolatos elektronikus adatcsere biztonsága és bizalmas kezelése felett.

1.10 Az EGSZB ismételten kiemeli, hogy a fogyasztók és a kis- és középvállalkozások számára az egész folyamat során segítséget kell nyújtani, annál is inkább, mivel nem kötelező az ügyvédi képviselet. Ezért forrásokat, különösen pénzügyi forrásokat kell ehhez a feladathoz rendelni.

1.11 Ezzel kapcsolatban úgy véli, hogy a fogyasztói szövetségek, az európai fogyasztói központok és a szakmai szövetségek, amelyek tapasztalatokkal rendelkeznek ezen a területen, hasznos szerepet játszhatnak ebben a segítségnyújtásban, illetve az eljárás létezéséről szóló tájékoztatásban.

1.12 Az EGSZB felhívja a figyelmet arra, hogy a kis értékű követelésekről szóló rendelet célja csak akkor érhető el, ha a létezéséről a különböző szereplők, a bíróságok és a jogi intézmények megfelelő tájékoztatást nyújtanak. ([1])

1.13 Az EGSZB egyébiránt úgy véli, hogy az eljárás hatékonysága érdekében egyértelmű, mindenki számára érthető formanyomtatványokat kell rendelkezésre bocsátani. Elengedhetetlenül fontos, hogy a felek országának hivatalos nyelvét használják, többek között az eljárás lefolytatása, és főként a tárgyalás során. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának a hatékony jogorvoslathoz és a védelemhez való jogra vonatkozó 47. és 48. cikkének való megfelelés érdekében ezt a követelményt nem szabad a formanyomtatványok lefordítására korlátozni.

1.14 Az EGSZB megjegyzi, hogy a szubszidiaritás és az arányosság elvével kapcsolatos érvelés hasznos hozzájárulás az európai kollektív kereset létrehozásáról szóló vitához.

## 2. **Bevezetés**

2.1 Az Európai Bizottság javaslatának az a célja, hogy közelítse egymáshoz a polgárokat, a fogyasztókat és a kkv-kat azáltal, hogy megkönnyíti az igazságszolgáltatáshoz való joguk érvényesítését, és arra ösztönözze őket, hogy jobban bízzanak az egységes piac által nyújtott lehetőségek kihasználásában.

2.2 A javaslat „az uniós polgárságról szóló második jelentés”-ben szereplő 12 konkrét intézkedés része, melyek célja az, hogy segítsék az uniós polgárokat jogaik gyakorlásában, például a határon átnyúló vásárlásaik során felmerülő viták rendezésében.

2.3 Az európai fogyasztóügyi stratégia, akárcsak a kisvállalkozási intézkedéscsomag, szintén javasolta ezt a kezdeményezést, annak érdekében, hogy jobban tiszteletben tartsák a fogyasztók és a kkv-k jogait.

2.4 A követelések behajtására vonatkozó szokásos nemzeti eljárásokat kiegészítő, 861/2007/EK rendelet ([2]) hatálybalépése óta szerzett tapasztalatokra építve, illetve több konzultációt követően az Európai Bizottság az eljárás további egyszerűsítését, olcsóbbá tételét és a fogyasztók mellett a kis- és középvállalkozások igényeinek való jobb megfeleltetést javasolja.

2.5 A 861/2007/EK rendelet által bevezetett, kis értékű követelések európai eljárásának fő elemei a következők:

— a követelés átvételének időpontjában 2 000 eurót nem meghaladó határokon átnyúló ügyek rendezésére irányuló követelésekre vonatkozik,

— a felperesnek az úgynevezett „A” típusú formanyomtatványt kell postai úton vagy az abban a tagállamban elfogadott bármilyen más kommunikációs eszköz segítségével az illetékes bírósághoz benyújtania, ahol az eljárás indul,

— a formanyomtatvány tartalmazza a bizonyítási elemek leírását és adott esetben az igazoló dokumentumokat,

— az eljárás elvileg írásbeli, hacsak a bíró másként nem határoz,

— a felek képviselete lehetséges, de nem kötelező,

— a bíróságnak elvileg 30 napon belül meg kell hoznia ítéletét, miután tárgyaláson meghallgatta a feleket, vagy miután megkapta az összes szükséges információt ahhoz, hogy határozni tudjon.

2.6 A bíró ítélete végrehajtható és valamennyi tagállamban elismerik. Az illetékes bíróság bármelyik fél kérésére díjmentesen tanúsítványt bocsát ki az ítélet létezéséről.

---

([1]) Egyetemek, jogi szakemberek szakképzésével foglalkozó jogi és igazságügyi intézetek stb.

([2]) A Parlament és a Tanács 861/2007/EK rendelete (2007. július 11.) a kis értékű követelések európai eljárásának bevezetéséről (HL L 199., 2007.7.31., 1. o.).

2.6.1 Az Európai Bizottság a 2007-es rendelet előírásainak megfelelően 2014. január 1. előtt értékelést végzett, melynek első eredményeit biztatónak vélte, mivel úgy ítélte meg, hogy a szóban forgó eljárás 40 %-kal csökkentené a költségeket, valamint a követelések átlagosan 2 éves időtartamát 5 hónapra szorítaná le. ([3])

2.7 Ugyanakkor az Európai Bizottság megítélése szerint az eljárás még hatékonyabb lenne, ha a felső határt felemelnék, hogy a kkv-k is élhessenek vele.

## 3. **Az Európai Bizottság javaslata**

3.1 Két nagyobb intézkedéscsoportra összpontosít: szigorúan jogi intézkedésekre és gyakorlatibb jellegű intézkedésekre, amelyek mind az eljárások költségeinek csökkentését célozzák.

3.2 A jogi intézkedések

3.2.1 Az első javasolt intézkedés célja az, hogy 2 000 euróról 10 000 euróra növelje a felső határt annak érdekében, hogy a kkv-k is folyamodhassanak ehhez az eljáráshoz, mely fakultatív.

3.2.2 A második intézkedés a határokon átnyúló ügyek fogalommeghatározásának bővítésére vonatkozik: a rendelet hatályát az összes vitás ügyre kiterjeszti, mely határokon átnyúló komponenst tartalmaz, beleértve a harmadik országok állampolgárait is.

3.3 A gyakorlati intézkedések

3.3.1 A költségek csökkentése érdekében az Európai Bizottság a dokumentumok elektronikus továbbításának, illetve a tele- vagy videokonferenciának az általánossá tételét javasolja, ha szóbeli vitákra van szükség.

3.3.2 Előírja továbbá, hogy a bírósági illeték nem haladhatja meg a követelés összegének 10 %-át, 35 eurós engedélyezett küszöbbel, az összeget pedig banki átutalással vagy online, hitel- vagy betéti kártyával lehet fizetni.

## 4. **Általános megjegyzések a javaslathoz**

4.1 Az EGSZB megfelelőnek tartja a javaslatot, megjegyzi azonban, hogy a tervezett eljárásnak egyértelműnek és áttekinthetőnek kell lennie ahhoz, hogy a kívánt hatást elérje. Ez magában foglalja azt is, hogy a formanyomtatványok minden célcsoport számára megfelelőek legyenek.

4.1.1 Ezen túlmenően a tervezett rendelkezésekről tájékoztatni kell a peres feleket és a bíróságokat. Az EGSZB ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a bíróságokat csak későn, a polgári és kereskedelmi ügyekben létrehozott Európai Igazságügyi Hálózat által kidolgozott tájékoztató kiadvány révén tájékoztatták az európai fizetési meghagyásos eljárásról és a kis értékű követelések európai eljárásáról. ([4])

4.1.2 Az elektronikus kommunikációs eszközök alkalmazásának ösztönzése, ideértve az értesítést és az iratok kézbesítését, valamint a bíróságok számára azon kötelezettség előírása, hogy videokonferenciát vegyenek igénybe a tárgyalások lefolytatásához, kivéve, ha az egyik fél ennek ellenkezőjét kéri, ([5]) olyan megközelítést jelent, mely eltér a szilárdan rögzült gyakorlatoktól. Mindez hatással lesz majd a bíróságok működésére. A javaslat emellett technikai segítségnyújtást is előír az igénylők számára, annál is inkább, mivel az eljárás ügyvédi segítség nélkül folytatható le.

4.2 A lényegi, legfontosabb intézkedés a felső határ 2 000 euróról 10 000 euróra történő emelése.

4.2.1 Ennek a változásnak azok a kkv-k a fő haszonélvezői, amelyek az Európai Bizottság által közölt adatok szerint a jelenlegi követelések csupán 20 %-át képviselik, bár ez egy olyan hatásvizsgálat eredménye, amely az EGSZB szerint szűk körű válaszadáson alapult.

4.2.2 Az EGSZB támogatja a felső határ 10 000 euróra történő emelését, de úgy véli, hogy az átlagos fogyasztói követelések összegének fényében ez esetleg túl magas.

4.3 A kitűzött cél a bizalom helyreállítása és a kereskedelem fellendítése a belső piacon, az igazságszolgáltatás hatékonyságának javítása mellett. Ezzel kapcsolatban az EGSZB kérdésesnek tartja a kis értékű követelések rendezése keretében rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket.

---

([3]) A hatásvizsgálat 3.2. pontja.

([4]) Guide du citoyen: Les litiges civils transfrontaliers dans l'Union européenne (Útmutató a polgárok számára: A határokon átnyúló polgári jogviták az Európai Unióban).

([5]) A javasolt rendelet 8. cikke.

4.4 Az EGSZB a célt dicséretesnek tartja, ugyanakkor felhívja a figyelmet számos nemzeti eltérésre. Megjegyzi például, hogy a javaslat korlátozni kívánja a „bírósági illeték" összegét, ezt a fogalmat azonban tagállamonként másként értelmezik, ahogyan arról az e-igazságszolgáltatás honlapján szereplő 26 tagállam adatai, valamint az EU-beli polgári bírósági eljárások költségeinek átláthatósága tárgyában készült európai bizottsági tanulmány tanúskodik. ([6])

4.5 Az EGSZB magasnak tartja a bírósági illeték 10 %-os felső határát. Ez negatív hatást gyakorolhat azokra a tagállamokra, amelyekben az illeték nem éri el ezt a szintet.

4.6 A követelés felső határának emelésével és a „határokon átnyúló ügyek" fogalmának kiterjesztésével a javaslat jelzi az állampolgárok és a kkv-k számára, hogy foglalkozik tényleges aggodalmaikkal, és cselekszik is a kérdés megválaszolása érdekében.

4.7 Emellett reflektál a 2013 áprilisában közzétett Eurobarométer-felmérés eredményeire, mely szerint a megkérdezett vállalkozások 45 %-a azt válaszolta, hogy nem kezdeményezett jogi úton pert, mivel a bírósági illeték összege aránytalan volt a követelés összegéhez képest.

4.8 A javasolt felülvizsgálat maga után vonja azt is, hogy módosítani kell az európai fizetési meghagyásos eljárásról szóló 896/2006/EK rendeletet. ([7]) Ez ugyanis előírja, hogy a kötelezett által emelt kifogás következtében az eljárás automatikusan a polgári peres eljárásra vonatkozó szabályokkal összhangban folytatódik. Márpedig a 861/2007/EK rendelet hatálybalépése óta ez a korlátozás már nem érvényesül a kis értékű követelések esetében.

4.9 Az 1896/2006/EK rendeletben, melyet már felül kellett volna vizsgálni, egyértelműsíteni kell, hogy amennyiben a vita a kis értékű követelések európai eljárásának hatálya alá tartozik, ennek az eljárásnak hozzáférhetőnek kell lennie az európai fizetési meghagyásos eljárásban részes azon fél számára is, legyen az személy vagy vállalkozás, amely kifogást emelt az európai fizetési meghagyással szemben.

4.10 Az EGSZB megjegyzi, hogy a szubszidiaritás és az arányosság elvén alapuló érvelés hasznos hozzájárulás az európai kollektív kereset létrehozásáról szóló vitához.

## 5. **Konkrét észrevételek a javaslattal kapcsolatban**

5.1 A videokonferencia-rendszerek általánossá tétele érdekes elgondolás, jóllehet az összes kis követeléssel foglalkozó bíróság esetében még nehéznek tűnik a megvalósítása.

5.2 Sokaknak közülük nincs honlapjuk és nem kommunikálnak elektronikusan. Gyakori még, hogy személyesen kell odautazni a bírósági eljárás megindításához szükséges formanyomtatványok megszerzéséhez, mivel a bírósági eljárások még mindig papír alapúak. Az EGSZB azt is hangsúlyozza, hogy éberen kell őrködni a bírósági eljárásokkal kapcsolatos elektronikus adatcsere biztonsága és bizalmas kezelése felett.

5.3 Ezzel kapcsolatban az EGSZB kiemeli, hogy a formanyomtatványoknak egyértelműeknek és könnyen érthetőeknek kell lenniük. A javaslat által tervezett támogatásnak megfelelőnek kell lennie, ami nem elhanyagolható pénzügyi beruházást tesz szükségessé az államok részéről, márpedig a jelenlegi időszak nem kedvez ennek.

5.4 Végül a peres fél tájékoztatása egy olyan fontos kérdés, amelyet meg kell oldani a hatékony igazságszolgáltatás biztosítása érdekében. A peres feleknek, azaz a fogyasztóknak és a kkv-knak ugyanis hozzá kell férniük a megbízható és független tájékoztatáshoz annak érdekében, hogy tájékozott döntést tudjanak hozni arról, hogy milyen lépéseket tegyenek.

5.5 A fogyasztóvédelmi szervezetek, az európai fogyasztói központok és a tapasztalt szakmai szövetségek is elsőrendű szerepet játszanak a minőségi tájékoztatás biztosításában.

5.6 Például az „Európai Bírósági Végrehajtás" projekt rendkívül gyakorlatias dokumentumokat és tematikus mappákat tartalmaz elsősorban a bírósági végrehajtók számára, de hasznossága jóval túlmutat ezen, mivel az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést és a jogok gyakorlását tárgyalja, és az ilyen típusú információforrások nem ismertek széles körben.

---

([6]) https://e-justice.europa.eu/; Étude sur la transparence des coûts des procédures judiciaires civiles dans l'UE (Demoulin, Brulard, Barthélémy, Hoche) (Tanulmány a polgári bírósági eljárások költségeinek átláthatóságáról).

([7]) HL L 399., 2006.12.30., 1. o.

5.7 Végezetül az EGSZB elengedhetetlennek tartja, hogy a felek számára biztosítsák annak lehetőségét, hogy az egész eljárás lefolytatására a hivatalos nyelvükön kerüljön sor. Ez a követelmény az Európai Unió Alapjogi Chartájának a hatékony jogorvoslathoz és a védelemhez való jogra vonatkozó 47. és 48. cikkéből eredeztethető, mely nem korlátozódhat a formanyomtatványok egyszerű lefordítására.

Kelt Brüsszelben, 2014. március 25-én.

*az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság*
*elnöke*
Henri MALOSSE